

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου

**“Σύσταση Εθνικής Επιτροπής
για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου
και Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής”**

I

1. Η αποτελεσματική προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου αποτελεί βασική αποστολή κάθε σύγχρονης δημοκρατικής Πολιτείας. Έως σήμερα η οργάνωση της προστασίας τους περιοριζόταν στους κλασικούς εγγυητικούς μηχανισμούς του κράτους δικαίου, δηλαδή κυρίως στον προληπτικό έλεγχο του κοινοβουλίου και τον κατασταλτικό έλεγχο των δικαστηρίων.

2. Η ανάδειξη της σημασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων - ιδίως μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο - οδήγησε σε μία νέα πραγματικότητα. Σε διεθνές επίπεδο, η δράση διακρατικών οργανισμών, όπως ιδίως ο ΟΗΕ και το Συμβούλιο της Ευρώπης, καθώς και δικαιοδοτικών οργάνων, όπως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του Στρασβούργου, προσέδωσε νέες διαστάσεις στο αίτημα της αποτελεσματικής προστασίας τους. Παράλληλα, η δράση Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων εκφράζει έμπρακτα την ανησυχία των πολιτών και συμβάλλει σημαντικά στην εγρήγορση για την προάσπιση των δικαιωμάτων τους. Με αυτά τα δεδομένα, τέθηκε επιτακτικά το ζήτημα της ανανέωσης και του εμπλουτισμού του συστήματος προστασίας των δικαιωμάτων. Η εν λόγω προοπτική άρχισε να εμπεδώνεται βαθμιαία με την καθιέρωση νέων θεσμών εγγυητικού χαρακτήρα στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες.

3. Ο πρώτος σημαντικός και με ευρεία εμβέλεια θεσμός για την προληπτική προστασία των δικαιωμάτων, που καθιερώθηκε και στη χώρα μας, είναι ο Συνήγορος του Πολίτη. Με τον θεσμό αυτό επιδιώκεται η υποστήριξη του πολίτη στην επικοινωνία του

με τη διοίκηση για την επίλυση καθημερινών προβλημάτων που θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο τα δικαιώματά του.

Αν ο Συνήγορος του Πολίτη καλείται να προσφέρει τρόπους αποτελεσματικής προστασίας με γνώμονα την ιδιαιτερότητα των ατομικών περιπτώσεων, καθίσταται πρόδηλη η ανάγκη καθιέρωσης και νέων θεσμών για την προβολή των δικαιωμάτων ευρύτερων κοινωνικών ομάδων. Η ένταση ανάλογων προβλημάτων με σοβαρές κοινωνικές επιπτώσεις διευρύνθηκε αισθητά τα τελευταία χρόνια στην Ευρώπη, κυρίως λόγω των ανακατατάξεων που επέφεραν τα μεγάλα μεταναστευτικά ρεύματα των οικονομικών ιδίως προσφύγων. Ως γνωστόν, η Ελλάδα δέχθηκε σημαντικό αριθμό οικονομικών προσφύγων κυρίως από τα Βαλκάνια, χωρίς πάντως να γνωρίσει τους κινδύνους του κοινωνικού αποκλεισμού στις διαστάσεις που παρατηρούνται σε άλλες χώρες. Οι κίνδυνοι αυτοί είναι όμως υπαρκτοί και η αντιμετώπισή τους συνιστά τον κυριότερο δείκτη για την ευαισθησία μιας ανοικτής κοινωνίας. Πρόκειται πράγματι για μια από τις σημαντικότερες προκλήσεις για τον ευρωπαϊκό πολιτικό πολιτισμό στο κατώφλι του 21ου αιώνα.

4. Αναλαμβάνοντας την Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρώπης, η Ελλάδα προτίθεται να υιοθετήσει σύγχρονες πολιτικές στο πεδίο των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Στο αίτημα αυτό ακριβώς ανταποκρίνεται η ίδρυση της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου. Η βασική ιδέα που ενέπνευσε τη δημιουργία της είναι η διαρκής παρακολούθηση των εξελίξεων που σχετίζονται με το καθεστώς των δικαιωμάτων και η ενημέρωση όχι μόνο της διοίκησης αλλά και της κοινής γνώμης για τους κινδύνους παραβίασης ή περιγραφής τους που ελλοχεύουν. Ο σκοπός της Επιτροπής συνίσταται στο να έχουν όλα τα όργανα της Πολιτείας στραμένη την προσοχή τους στην αδιάλειπτη και αποτελεσματική προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όσων βρίσκονται και ζουν στην Ελληνική Επικράτεια.

Ανάλογες Επιτροπές λειτουργούν ήδη και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες (Ιταλία, Νορβηγία, Ολλανδία, Γαλλία), ενώ τα δύο τελευταία χρόνια η Διευθύνουσα Επιτροπή του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (CDDH) επεξεργάστηκε σχέδιο Απόφασης και σχέδιο Σύστασης της Επιτροπής Υπουργών για τη

δημιουργία ανάλογων Εθνικών Επιτροπών σ' όλα τα μέλη του. Τα κείμενα αυτά αποτέλεσαν πηγή έμπνευσης κατά την κατάρτιση αυτού του νομοσχεδίου.

II

1. Εκτός από τη θεσμοθέτηση της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, το παρόν σχέδιο νόμου ανταποκρίνεται και σε μία άλλη νεωτερική ανάγκη της κοινωνίας μας, που σχετίζεται και με την προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Είναι γνωστό ότι η ανάπτυξη της τεχνολογίας, ιδίως τις τελευταίες δεκαετίες, ανέδειξε νέα ζητήματα με ευρύτερες ηθικές, κοινωνικές και νομικές διαστάσεις. Οι ποικίλες εφαρμογές της βιολογίας, της βιοτεχνολογίας, της γενετικής αλλά και οι πρόοδοι της ιατρικής επηρεάζουν πλέον, σε μεγάλη έκταση, τον άνθρωπο αλλά και το περιβάλλον στο οποίο ζει. Πολλές από τις εν λόγω εφαρμογές - όπως π.χ. η γενετική μετάλλαξη φυτικών και ζωικών ειδών, οι νέες μέθοδοι τεχνητής αναπαραγωγής ή οι πειραματισμοί στο ανθρώπινο γενετικό υλικό - ερεθίζουν ίσως τη φαντασία, δοκιμάζουν όμως παράλληλα τα ηθικά αντανάκλαστα των πολιτών και της κοινωνίας. Οι παραδοσιακοί τρόποι προσέγγισης και οι κλασικοί μηχανισμοί αντιμετώπισης παρόμοιων προβλημάτων δεν επαρκούν πια, αφού η τεχνολογία και η αγορά προτρέχουν τόσο των νομοθετικών μέτρων όσο και των διοικητικών περιορισμών.

2. Η πραγματικότητα αυτή συνειδητοποιήθηκε από την προηγούμενη δεκαετία σε αρκετές χώρες, με αφορμή την αντιμετώπιση συγκεκριμένων προβλημάτων μείζονος ηθικής και κοινωνικής σημασίας, ιδίως στον τομέα της τεχνητής αναπαραγωγής. Συγκροτήθηκαν έτσι επιτροπές βιοηθικής, οι οποίες ανέλαβαν την έγκυρη πληροφόρηση της κοινωνίας και της Πολιτείας για τις διαστάσεις που προσλαμβάνει η ανάπτυξη της τεχνολογίας και οι εφαρμογές της στην πράξη.

Οι επιτροπές αυτές επεξεργάστηκαν συγκεκριμένες προτάσεις νομοθετικής πολιτικής και κατάρτισαν κώδικες δεοντολογίας, προσβλέποντας κυρίως στη συνεννόηση γύρω από θεμελιώδεις ηθικές και κοινωνικές αξίες μεταξύ όσων ασχολούνται με την έρευνα στους οικείους τομείς, όσων εφαρμόζουν τα αποτελέσματά της αλλά και όσων επωμίζονται τον έλεγχό της. Το έργο αυτών των επιτροπών προσφέρει

πολύτιμη εμπειρία και αποτέλεσε τις βάσεις για την εκπόνηση ειδικών νομοθετημάτων. Αξίζει να σημειωθεί ότι εντελώς πρόσφατα στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης υιοθετήθηκε η Σύμβαση για τη Βιοηθική καθώς επίσης και το Πρωτόκολλο για τον Κλωνισμό στον Άνθρωπο. Πρόκειται για κείμενα θεμελιωδών αρχών προσανατολισμένα σε μια κοινή στάση της Ευρώπης για τα κρίσιμα αυτά προβλήματα.

3. Με τα παραπάνω δεδομένα, η ίδρυση και στη χώρα μας Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής προβάλλει ως επιτακτικό αίτημα των καιρών και αποσκοπεί στην ευαισθητοποίηση της ελληνικής κοινωνίας και της Πολιτείας. Η λειτουργία της αναμένεται να εξασφαλίσει τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την εκπόνηση σύγχρονης νομοθεσίας και κωδίκων δεοντολογίας, που εμπνέονται από τα πρότυπα άλλων χωρών και προσαρμόζονται στις ιδιαιτερότητες της ελληνικής πραγματικότητας.

III

Στο Πρώτο Κεφάλαιο του παρόντος σχεδίου νόμου ρυθμίζονται τα σχετικά με την οργάνωση και τη λειτουργία της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου. Η αποστολή και το εύρος του αντικειμένου της επιβάλλει την απ' ευθείας υπαγωγή της στον Πρωθυπουργό. Για τον λόγο αυτό επιλέχθηκε άλλωστε η οργανωτική και οικονομική υποστήριξή της από τη Γενική Γραμματεία του Υπουργικού Συμβουλίου. Η Επιτροπή εξυπηρετείται από δική της γραμματεία. Εξάλλου, προσδιορίζεται ειδικά η αποστολή της, ενώ τονίζεται ιδιαίτερα η ανάγκη ευαισθητοποίησης των πολιτών, η οποία συγκεκριμενοποιείται με την ανάπτυξη πρωτοβουλιών για την πληροφόρηση της κοινής γνώμης, των πολιτικών κομμάτων και των ΜΜΕ.

Στη συνέχεια αναλύονται ενδεικτικά οι τρόποι με τους οποίους η Επιτροπή προωθεί τους στόχους της. Αξίζει ενπροκειμένω να σημειωθούν τα εξής : α) Η Επιτροπή εξετάζει ζητήματα που τίθενται από την Κυβέρνηση, τη Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής, τα μέλη της ή Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις. Στο σημείο αυτό θεωρήθηκε σκόπιμο, να μην απευθύνονται μεμονωμένα πολίτες στην Επιτροπή για θέματά τους, αφού έτσι θα υπήρχε κίνδυνος σύγχυσης με τις αρμοδιότητες του Συνηγόρου του Πολίτη. Οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις διαδραματίζουν ενπροκειμένω καίριο ρόλο, αφού

μπορούν να θέτουν αυτοτελώς ζητήματα στην Επιτροπή. Είναι προφανές ότι με την εν λόγω ρύθμιση ενδυναμώνεται η διαμεσολαβητική τους λειτουργία μεταξύ πολιτών και Επιτροπής. β) Η Επιτροπή μπορεί να καταφεύγει σε κάθε πρόσφορο μέσο για την ενημέρωση των πολιτών και της κοινωνίας για θέματα της αρμοδιότητάς της. γ) Αναλαμβάνει επίσης πρωτοβουλίες για την προώθηση της έρευνας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο εκπαιδευτικό σύστημα. δ) Η Επιτροπή καλείται να εκφέρει την γνώμη της στις περιπτώσεις που η χώρα υποβάλλει εκθέσεις σχετικές με το αντικείμενό της σε διεθνείς οργανισμούς. Με τον τρόπο αυτό διευκρινίζεται η επικοινωνία της Κυβέρνησης με την Επιτροπή, ώστε να εντοπίζονται εγκαίρως προβλήματα για τα οποία ενδέχεται να υπάρχει διαφορετική προσέγγιση (Άρθρο 1).

Στο άρθρο 2 ορίζεται η σύνθεση της Επιτροπής. Σημαντική θέση καταλαμβάνουν οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, οι οποίες εκπροσωπούνται από τέσσερα ως έξι μέλη. Επίσης συμμετέχουν σ' αυτήν η Βουλή δια του Προέδρου της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας, οι μεγαλύτερες συνδικαλιστικές οργανώσεις, τα κόμματα, τα ανώτατα δικαστήρια, οι ανεξάρτητες αρχές που δραστηριοποιούνται στην περιοχή των θεσμών, εκπρόσωπος της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής, ειδικοί εμπειρογνώμονες, εκπρόσωποι της διοίκησης από τους πιο σημαντικούς τομείς σε θέματα δικαιωμάτων, καθώς και μέλη ΔΕΠ των ΑΕΙ της χώρας.

Τα μέλη της Επιτροπής και οι αναπληρωτές τους έχουν τριετή θητεία, ώστε να εξασφαλίζεται αφενός η αναγκαία ανανέωση του οργάνου και αφετέρου να μην εξαρτάται η σύνθεσή του από τη θητεία μίας Κυβέρνησης. Εξάλλου, προσδιορίζονται οι κατηγορίες από τις οποίες μπορούν να επιλέγονται τα μέλη του προεδρείου της, με κριτήριο είτε τη σχέση με την κοινωνία είτε την εξειδικευμένη γνώση. Όλα τα μέλη έχουν δικαίωμα ψήφου, εκτός των εκπροσώπων της διοίκησης, δεδομένου ότι η συμμετοχή τους αποσκοπεί κυρίως στην ενημέρωση της Επιτροπής για ζητήματα της αρμοδιότητάς τους. Έπειτα, προβλέπεται ο απαιτούμενος ελάχιστος αριθμός μελών για τη νόμιμη συγκρότηση της Επιτροπής, ενώ λαμβάνεται πρόνοια για την εξασφάλιση της συνέχειας της λειτουργίας της. Οι περαιτέρω λεπτομέρειες της διαδικασίας για τη συγκρότησή της ρυθμίζονται με ειδική απόφαση του Πρωθυπουργού (Άρθρο 2).

Το επόμενο άρθρο περιλαμβάνει σημαντικές ρυθμίσεις που εγγυώνται την αντικειμενικότητα των εκθέσεων της Επιτροπής και προβλέπει τη δυνατότητα ανάθεσης εξειδικευμένων μελετών σε ανεξάρτητες επιστημονικές ομάδες εργασίας (Άρθρο 3).

Η Επιτροπή συνέρχεται σε τακτικές και έκτακτες συνεδριάσεις. Στην ευελιξία της λειτουργίας της κατατείνει η δυνατότητα ακροάσεων προσώπων (hearings) που μπορεί κατά περίπτωση να διευκολύνουν το έργο της. Εξάλλου, η οργάνωση και η διαδικασία των συνεδριάσεων εναρμονίζονται με τις γενικές αρχές λειτουργίας των διοικητικών οργάνων. Η συμμετοχή στην Επιτροπή απαιτεί ασφαλώς αυξημένο πνεύμα ευθύνης και προσωπική αφοσίωση. Για το λόγο αυτό δικαιολογείται η εύλογη αποζημίωση των μελών της, κατά παρέκκλιση των ισχυουσών διατάξεων.

Η κατάρτιση κανονισμού λειτουργίας της γίνεται με απόφαση του Πρωθυπουργού. Με τον Κανονισμό προβλέπεται η δημιουργία Τμημάτων, η κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ τους και η διαδικασία λήψης των αποφάσεων. Η οργάνωση του Κέντρου Τεκμηρίωσης της Επιτροπής αποτελεί επίσης αντικείμενό του (Άρθρο 4).

Η Επιτροπή λειτουργεί ως διάυλος επικοινωνίας της κοινωνίας με την Πολιτεία. Η υποβολή έκθεσης πεπραγμένων στον Πρωθυπουργό, τον Πρόεδρο της Βουλής και τους αρχηγούς των κομμάτων αποτελεί βασική υποχρέωσή της, χωρίς να αποκλείεται και η υποβολή εκθέσεων όποτε τούτο κρίνεται αναγκαίο (Άρθρο 5).

Στη συνέχεια, προσδιορίζονται οι δύο ροές πληροφόρησης της Επιτροπής, δηλαδή αφενός από τη διοίκηση με βάση τις ετήσιες εκθέσεις των υπουργείων που μετέχουν στη σύνθεσή της και αφετέρου με πρωτοβουλία της ίδιας της Επιτροπής. Εξάλλου, ο Πρόεδρός της λαμβάνει, με προσωπική του ευθύνη, γνώση και απορρήτων εγγράφων. Για την υποστήριξη της δυνατότητας αυτής ισχύει η γενική κατευθυντήρια αρχή που προβλέπει την υποχρέωση διευκόλυνσης του έργου της από τις δημόσιες υπηρεσίες (Άρθρο 6).

Με τα επόμενα άρθρα οργανώνεται ο μηχανισμός επιστημονικής και γραμματειακής υποστήριξης της Επιτροπής. Συνιστώνται έτσι δύο θέσεις βοηθητικού επιστημονικού προσωπικού, ώστε η Επιτροπή να διαθέτει μόνιμη επιστημονική υποστήριξη. Οι θέσεις καλύπτονται με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου διάρκειας ίσης με τη θητεία της. Με τη ρύθμιση αυτή η νέα σύνθεσή της δεν δεσμεύεται ως προς τα

πρόσωπα που κατέχουν τις ενλόγω θέσεις. Οι αποδοχές των συνεργατών της καθορίζονται κατά παρέκκλιση των ισχυουσών διατάξεων.

Ορίζονται επίσης οι γενικές κατευθύνσεις για την οργάνωση της γραμματειακής και τεχνικής υποστήριξης της καθώς επίσης και τη διάθεση ή απόσπαση υπαλλήλων από δημόσιες υπηρεσίες. Με προεδρικό διάταγμα προβλέπονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής των ενλόγω διατάξεων, ενώ στην Επιτροπή υπηρετούν μεταβατικά υπάλληλοι από τα πλέον οικεία προς το αντικείμενό της Υπουργεία. Επισημαίνεται ότι οι αμοιβές του προσωπικού δεν ρυθμίζονται κατά παρέκκλιση από τις ισχύουσες διατάξεις (*Άρθρα 7 και 8*).

Το επόμενο άρθρο προβλέπει τη συμμετοχή των τεσσάρων πιο γνωστών, με κριτήριο την προσφορά τους, Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων στην πρώτη σύνθεση της Επιτροπής. Η ρύθμιση αυτή δεν αποκλείει ωστόσο τη συμμετοχή στο μέλλον και άλλων συναφών οργανώσεων. Τέλος, ρυθμίζεται η συμμετοχή των συγγενέστερων προς το αντικείμενο της Επιτροπής Τμημάτων ΑΕΙ στην κλήρωση για την πρώτη σύνθεσή της (*Άρθρο 9*).

IV

Στο Δεύτερο Κεφάλαιο του σχεδίου νόμου ρυθμίζεται η οργάνωση και η λειτουργία της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής. Ειδικότερα : και η Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής υπάγεται απ' ευθείας στον Πρωθυπουργό λόγω της αποστολής και του εύρους του αντικειμένου της, υποστηρίζεται δε οργανωτικά και οικονομικά από τη Γενική Γραμματεία του Υπουργικού Συμβουλίου.

Η Επιτροπή Βιοηθικής αποτελεί συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας προς παρακολούθηση των θεμάτων που σχετίζονται με τις ηθικές, κοινωνικές και νομικές πλευρές των εφαρμογών των βιολογικών επιστημών και προς επεξεργασία προτάσεων πολιτικής. Ιδιαίτερη σημασία έχει εδώ η συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς αλλά και παρεμφερείς θεσμούς άλλων χωρών με πλουσιότερη εμπειρία στα θέματα αυτά, όπως επίσης και η ενημέρωση της κοινής γνώμης για την κατανόηση των ευαίσθητων όψεων της βιοηθικής (*Άρθρο 10*).

Ήδη έχουν συγκροτηθεί σε ορισμένα Υπουργεία επιτροπές και θεσμοί συναφούς αλλά εξειδικευμένου αντικειμένου. Η ύπαρξή τους είναι χρήσιμη, τονίζεται ωστόσο ο συντονιστικός ρόλος που αναλαμβάνει η Επιτροπή για την εύρυθμη λειτουργία του όλου συστήματος (*Άρθρο 11*).

Βασική διαφορά της Επιτροπής Βιοηθικής από την Επιτροπή για τα Δικαιώματα συνιστά το γεγονός ότι αποτελείται από εμπειρογνώμονες, λόγω του σύνθετου χαρακτήρα του αντικειμένου της, που απαιτεί κατ' εξοχήν εξειδικευμένη γνώση. Στη σύνθεσή της συμμετέχουν έτσι ειδικοί τόσο από τις συναφείς θετικές επιστήμες όσο και από τις κοινωνικές επιστήμες. Στην Επιτροπή συμμετέχει και ένας δημοσιογράφος, ώστε να εξασφαλίζεται η καλύτερη προβολή του έργου της. Η σύνθεση και ο περιορισμένος αριθμός των μελών διευκολύνει τη λειτουργία της Επιτροπής. Εξάλλου, η θητεία των μελών της ορίζεται πενταετής, ώστε να είναι σε θέση να εκπληρώνουν καλύτερα το έργο τους (*Άρθρο 12*).

Το αντικείμενο της Επιτροπής δικαιολογεί πάντως την προσφυγή στην εμπειρία και τις γνώσεις επιστημόνων εγνωσμένου κύρους που δεν μετέχουν σε αυτήν και την ανάθεση μελετών σε επιστημονικές ομάδες. Οι σχετικές ρυθμίσεις ανταποκρίνονται στον ανοικτό χαρακτήρα της, ενόψει των πρωτότυπων επιστημονικών ζητημάτων που καλείται να αντιμετωπίσει (*Άρθρα 13, 14*). Η λειτουργία της οργανώνεται με ρυθμίσεις ανάλογες με εκείνες που ισχύουν για την Επιτροπή των Δικαιωμάτων.

Ως προς την αποζημίωση των μελών της προβλέπεται επίσης παρέκκλιση από τις ισχύουσες διατάξεις για το λόγο που ήδη αναφέρθηκε σχετικά με την ρύθμιση του άρθρου 4. Προβλέπεται, τέλος, και εδώ η κατάρτιση Κανονισμού λειτουργίας της Επιτροπής με απόφαση του Πρωθυπουργού (*Άρθρα 15, 16*).

Και στην Επιτροπή Βιοηθικής υπάρχει ανάγκη μόνιμης επιστημονικής και γραμματειακής υποστήριξης. Οι σχετικές διατάξεις και οι ειδικότεροι λόγοι της θέσπισής τους αντιστοιχούν σε όσα αναφέρθηκαν για τα άρθρα 7 και 8 του σχεδίου. Η Επιτροπή απασχολεί μεταβατικά αποσπασμένους υπαλλήλους και υποστηρίζεται από τα Υπουργεία Ανάπτυξης (ιδίως Γ.Γ. Έρευνας και Τεχνολογίας που διαθέτει ήδη σχετική εμπειρία) και Δικαιοσύνης. Ως προς τη γραμματειακή υποστήριξη της Επιτροπής ισχύουν επίσης

αναλογικά όσα ορίζονται στο άρθρο 8 για την Επιτροπή των Δικαιωμάτων (Άρθρα 17 και 18).

Αθήνα, Μαΐου 1998

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΣΗΜΙΤΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

**ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ**

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΓΙΑΝΝΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

**ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ**

ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΑΛΙΩΤΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΩΜΑΙΟΣ

ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΕΠΠΑΣ

**Dis.Δ(1)/ΟΙΤ/ΕκthesiBio.doc/p.1-10/1.4.98/md,rp/(Δ17) /τελ. διόρθωση 21 Μαΐου 1998 rp/
& 22.5.98/md**